

verslag

Hoorzitting n.a.v. WOB-verzoek RTL

Datum bijeenkomst	Aanvang en einde	Locatie	Kenmerk
3 oktober 2007	11.00 - 12.00 uur	ministerie VROM	2007085815

Aanwezig

De heren K. Berghuis, R. Geeraedts, P. Klein (allen bezwaarden) en R. Vleugels (adviseur bezwaarden),
mw. C. Langius (voorzitter hoorcommissie), de heren B. van den Berg, P. van der Ven (beiden lid hoorcommissie) en S. Post (verslag)

1 Opening

De voorzitter opent om 11 uur de hoorzitting. Zij stelt de commissie voor en geeft daarbij aan dat zij zelf niet betrokken is geweest bij de primaire beslissing over het WOB-verzoek, de beide andere leden wel. Aansluitend stelt ook de RTL-delegatie zich voor.

Onderwerp van deze hoorzitting is het bezwaarschrift van RTL van 6 augustus 2007 tegen de primaire beslissing van VROM van 10 juli 2007 op het WOB-verzoek van RTL van 13 juni 2007. Gezien de datum van indiening is het bezwaarschrift ontvankelijk. In deze hoorzitting - volgens artikel 7:2 Awb, ad hoc en informeel - geeft de indiener een mondelinge toelichting op zijn bezwaarschrift. Er wordt in dit geval geen pleitnota ingediend. Het bestuursorgaan geeft geen toelichting; dat zou wel het geval zijn bij een formele adviescommissie. Binnen een week zal aan de indiener een concept-verslag van de hoorzitting worden gezonden. Daarop wordt zo spoedig mogelijk gereageerd. Doordat deze zitting is uitgesteld zijn de beslistermijnen aangepast. Afgesproken is dat uiterlijk vier weken na vandaag de beslissing op het bezwaar volgt.

2 Toelichting op het bezwaar

De heer Berghuis, sprekend als niet-jurist, verwoordt zijn gevoel bij de eerste beslissing op het WOB-verzoek. Het trof hem onaangenaam dat daarin niet puntsgewijs geantwoord is op de vier gestelde vragen, maar een aantal afwijzingsgronden op een hoop geveegd is. Daarnaast werd hij getroffen door de zinsnede "persoonlijke beleidsopvattingen waarover ik op grond van artikel 11 WOB geen informatie wens en behoef te verstrekken". Hij kan zich niet voorstellen dat er een wet is die zegt dat dat naar believen kan. Het lijkt alsof niet de wet is geïnterpreteerd, maar dat VROM niet wil. Ook is hij het niet eens met het gestelde dat het onmogelijk is een scheiding aan te brengen tussen persoonlijke beleidsopvattingen en (andere) tekst in e-mails.

De heer Vleugels merkt op dat hij het een kwestie vindt van behoorlijk bestuur of fatsoen om gewoon vragen te beantwoorden. Kan je dat volgens hem nog vrij rekkelijk opvatten, met bestuursrecht kan dat niet. Dat ligt vast, bovendien is er jurisprudentie. Als jurist bevestigt hij de zienswijze van de heer Berghuis dat een een-op-een relatie tussen vraag en antwoord in de beslissing van VROM ontbreekt en dat er niet mag worden beslist op wens, maar alleen op recht. Ook als artikel 11 van de WOB valide is toegepast, moeten de feiten verstrekt worden: verwevenheid heeft in de jurisprudentie allang afgedaan. Na deze inleiding stelt hij dat bij de opening de voorzitter gezegd heeft dat gekozen is voor een hoorcommissie, terwijl volgens hem een adviescommissie beter is. De voorzitter reageert hierop dat dat geen keuze in dit individuele geval is, maar dat het bij VROM al jaren beleid is om met hoorcommissies te werken. Voor zover haar bekend is dit niet in een document vastgelegd. De heer Vleugels wil graag dit vigerende beleid op schrift.

De heer Klein informeert of er sinds het WOB-verzoek is ingediend nog documenten zijn gevonden waarover eerder geen melding is gemaakt, zoals het geval is bij de andere betrokken departementen. Dit hoort te leiden tot een aanvullende primaire beslissing, hetgeen is nagelaten, wat RTL een proceduregrond ontnemt. Er zijn volgens hem bij SZW zelfs documenten van VROM gevonden die door VROM zelf niet verstrekt zijn.

De voorzitter antwoordt dat bij VROM geen aanvullende documenten gevonden zijn.

De heer Vleugels gaat door met artikel 10 lid 2 onder g WOB, een volgens hem zeer veel gebruikte weigergrond. In dit geval zijn het volume van het nadeel en de evenredigheid volgens hem niet onderbouwd. Maar dit bezwaar acht hij subsidiair, want deze weigergrond kan in deze zaak helemaal niet gebruikt worden, want daarmee zeg je dat er meened is gepleegd. Het onevenredig nadeel dat VROM bedoelt is volgens hem dat er een ander beeld van het ministerie ontstaat dan tot op heden. Dat zou betekenen dat de landsadvocaat niet de (volledige) waarheid heeft gepresenteerd in de zaak van de schilder.

Op de vraag van de heer Van der Ven welke procedure hij bedoelt zegt de heer Vleugels dit in het midden te laten.

De heer Vleugels vervolgt zijn betoog. De rechter heeft het vloerenlegbedrijf veroordeeld tot een opvallend laag bedrag, met een motivatie daarbij. Dit is ongebruikelijk. Die motivatie is dat een andere partij ook aansprakelijkheid draagt. De heer Vleugels zegt niet dat dat dit ministerie is, maar wel de overheid. Daarom heeft RTL ook bij drie ministeries een WOB-verzoek ingediend. Als de geweigerde documenten dezelfde zijn die de rechter nodig had en deze worden nu wel openbaar gemaakt, dan zullen zittingen heropend worden en zal de overheid veroordeeld worden. Maar dat is geen onevenredig nadeel, want dat oordeel is hetzelfde als eerder zou zijn uitgesproken als toen al alles openbaar geweest zou zijn. Samengevat: het nadeel voor de overheid dat al had moeten ontstaan in de juridische procedure ontstaat nu in de WOB. Dit heeft een link met artikel 8:29 Awb. De heer Berghuis voegt toe dat er geen nieuw nadeel voor de overheid ontstaat, maar oneigenlijk voordeel verdwijnt. De heer Vleugels waarschuwt dat de bestuursrechter zal oordelen dat "dit niet kan".

Volgens de heer Vleugels heeft de staat ook ten onrechte een beroep gedaan op artikel 10, lid 2, onder f WOB. Op zich kan dat maar hij wijst erop dat de rechtspraak er geen misverstand over laat bestaan dat ingeval een eerste nog geen kennis heeft kunnen nemen van het betreffende document of documenten de vraag van de derde niet afgewezen mag worden maar moet worden aangehouden en dat daarover, nadat de eerste wel kennis heeft genomen, in primo een aanvullende beslissing moet worden genomen. De heer Vleugels stelt dat de staat geen enkele blijk heeft gegeven dat die nieuwe 'in primo' beslissing er aankomt en dat de staat, gelet op het uitstel van de hoorzitting, daar toch volop tijd voor heeft gehad.

De heer Vleugels stelt voorts dat VROM zich niet mag beroepen op artikel 7 lid 2 onder b WOB. Het is voor de onderzoeker secundair om iets te ontvangen, primair moet hij weten wat de overheid weet, en dus heeft. Wat wist elk van de betrokken ministeries op welk moment? Wanneer is iets gelezen, verwerkt, uitgewisseld? Dit valt binnen de reikwijdte van de WOB, dus VROM moet limitatief duidelijk maken op welke documenten deze weigergrond van toepassing is, ook als gedacht wordt dat RTL het document al heeft.

De heer Vleugels rondt zijn eerste termijn af. Hoe kan het nou dat bij SZW VROM-documenten opduiken die niet bij VROM zelf opduiken? Hoe kan VROM weigeren nota's te geven? Een nota is per definitie een bestuursopvatting, een ding van een ding, een document van een lichaam en niet de mening van een ambtenaar. En informatieverstrekking mag niet afhangen van de wens van het departement. Gewaakt moet worden voor opportunisme.

Vervolgens begint de voorzitter haar samenvatting van de gegeven toelichting met de opmerking dat RTL VROM heel erg beschuldigt van een foute procedure.

De heer Vleugels interrumpeert dat hij niet beschuldigt, maar constateert. De heer Berghuis wil in dit verslag opgenomen zien dat de voorzitter uiterst onzorgvuldig samenvat.

De voorzitter vervolgt dat het accent vooral gelegd werd op procedurele punten, waarover de commissie nu niet in discussie kan gaan. Na de zitting gaat de commissie over het ingebrachte bezwaar nadenken en het besluit volledig heroverwegen. Dan wordt advies uitgebracht aan het bestuursorgaan. Zij hoopt op enig vertrouwen in de commissie. Er zijn veel prikkelende stellingen geponeerd, maar dit is niet de gelegenheid om van gedachten te wisselen.

De heer Berghuis stelt dat het daarom netter zou zijn als sprake was geweest van een bezwaarcommissie.

Op dit moment verzoekt RTL de zitting even te schorsen, hetgeen wordt toegestaan.

Na de schorsing vraagt de voorzitter of de medeleden van de commissie een reactie willen geven. De heer Van den Berg oppert of het niet juist van zorgvuldigheid getuigt dat er verschillende besluitvormingslijnen bij de verschillende ministeries zijn? Dat betekent dat er geen overleg of zo is geweest.

De heren Klein, Berghuis en Geeraedts zijn daar inderdaad blij mee, de heer Vleugels denkt daar anders over.

De voorzitter merkt op dat RTL nu als laatste bij VROM is. De heer Klein informeert of VROM verslagen heeft van de andere zittingen. Dat is niet het geval. RTL heeft ze deels.

De voorzitter zegt dat de commissie zich tot op zekere hoogte kan vinden in het bezwaar dat de beantwoording van het viertal vragen wat in erg grote lijnen is geschied. In de beschikking op het bezwaar zal meer in de categorieën van de vier vragen worden geantwoord. Zij kan desgevraagd nog niet zeggen of dat ook geldt voor het niveau van de afzonderlijke documenten.

Volgens de heer Vleugels geeft de jurisprudentie aan dat die keus niet bestaat. Het had in de primaire beslissing al per document of groepje van soortgelijke documenten gemoeten. Hij hoopt dat het het ministerie gaat lukken in de buurt van het recht te komen, want het is beschamend dat we hier zitten te steggelen over dit soort punten. De hele zitting lijkt alsof RTL het ministerie verleidt het recht toe te passen. Als een ander departement gedetailleerder over dit ministerie bericht dan het ministerie zelf, waar zijn we dan mee bezig? Over het geval van iemand van de Arbeidsinspectie, op wie druk is uitgeoefend, is gecommuniceerd met onder anderen de sg van VROM en de dg van de Rgd, dus daar moet een document van zijn, op 12 verschillende niveaus in de organisatie. Hoe kan het dat VROM daar niet op ingaat? Dan weet je dat er gedonder komt.

De heer Van der Ven komt erop terug dat de heer Vleugels niet wilde zeggen aan welke zaak hij refereerde. In zijn optiek kan dat niet die met de weduwe zijn, omdat dat een strafzaak is.

RTL bedoelt deze zaak wel. De heer Berghuis leest twee zinnen uit de uitspraak voor: "Het kan ook haast niet anders zijn geweest dan dat naast verdachte ook de betrokken ambtenaren van de Rijksgebouwendienst en het ministerie van Algemene Zaken van het gebruik van thinner op de hoogte moeten zijn geweest" en "Opvallend is in dit verband dat de opdrachtgever - de Rijksgebouwendienst - in de vier weken dat de schilders in het Catshuis aan dit project werkzaam zijn geweest, geen enkele controle op die werkzaamheden heeft uitgevoerd." Dit zijn zijns inziens de redenen achter de weigergrond volgens artikel 10 lid 2 onder g WOB, maar dat kan dus ten principale niet.

De heer Klein merkt op dat de "Arbeidsinspectiezaak" straks in de publiciteit komt. Hij spreekt niet zijn vertrouwen uit in VROM zoals de heer Vleugels dat deed. Hij ziet aan de gezichten van de commissieleden dat zij de stukken hebben.

De heer Berghuis stelt zo beminlijk mogelijk te zijn maar geen genoeg te nemen met een gekunsteld antwoord. RTL zal gebruik maken van alle mogelijke rechtsmiddelen om de onderste steen boven te krijgen. Ook de weduwe wacht met belangstelling deze WOB-procedures af.

Volgens de heer Vleugels zullen de drie zaken bij de rechter gecombineerd worden, en worden de sg's opgeroepen. De beslissingen van de andere twee departementen waren iets preciezer. Daar werd ook aangegeven dat een aantal documenten niet bestaat, en andere niet meer. Maar omdat gedelete documenten technisch weer terugtoeverd kunnen worden zal RTL desnoods overgaan tot een verzoek aan de rechter om de harde schijf.

Hiermee wordt de tweede termijn afgesloten. De commissie heeft geen vragen meer, RTL geen opmerkingen. RTL merkt op dat VROM altijd kan bellen.

3 Afsluiting

De voorzitter herhaalt dat volgende week het concept-verslag wordt toegezonden en dat er over vier weken een beslissing ligt. Zij dankt de heren van RTL voor hun komst en sluit daarmee de hoorzitting.